

Број 09-34/153-4

Датум 29-12-2022

ИЗВЕШТАЈ КОМИСИЈЕ ЗА ОЦЕНУ И ОДБРАНУ ДОКТОРСКОГ
УМЕТНИЧКОГ ПРОЈЕКТА

1. ОПШТИ ПОДАЦИ

Име кандидата

Мр. Валентина Станимир Савић

Уметничка област

Примењена уметност и дизајн

Име ментора

др ум. Љубица Кнежевић, ванр. проф. ФПУ

Назив уметничког пројекта

„Савремена Винча – Потенцијали
концептуалних керамичких пракси – просторна
инсталација”

Комисија за писање извештаја

др ум. Љубица Кнежевић, ванр. проф. ФПУ
Горан Чпајак, ред. проф. ФПУ у Београду
Гордана Петровић, ред. проф. ФПУ у Београду
др ум. Јулијана Протић, ванр. проф. ФПУ
др ум. Симонида Рајчевић, ванр. проф. ФЛУ

Датум седнице Наставно уметничко
научног већа на којој је именована
Комисија

31.10.2022.

Број одлуке о именовању Комисије

бр. 03-13/101-II/4

2. Биографија кандидата

Име презиме	Мр. Валентина Станимир Савић
Место и датум рођења	Призрен, 1.10.1970.
Адреса	Голубачка 3/3, 11050 Београд
Телефон	065 8988378
E-mail адреса	valentinasavic@gmail.com

Биографија

Валентина Савић рођена је 1970 године у Призрену, Република Србија.

Дипломирала је 1998. године на Факултету примењених уметности у Београду, на одсеку Керамика. Од 1998-2000 је била стипендиста грчке владе за специјализацију на Факултету лепих уметности у Атени, на одсеку вајарства. Магистрирала је на Факултету примењених уметности у Београду 2007. године на одсеку Керамика.

Чланица је Удружења ликовних и примењених уметника и дизајнера Србије (УЛУПУДС) од 1998. године и Међународне академије керамике (International Academy of Ceramics/ IAC) од 2019. године. Активно излаже од 1996. године и реализовала је 16 самосталних изложби, а учествовала на многобројним колективним изложбама у земљи и иностранству. Добитница је више награда од којих се издвајају: "Excellence prize" на Првом међународном такмичењу керамичких чајника ("1st World Ceramic Teapot Competition") 2019 у НР Кини; Откупна награда Музеја Примењене уметности на 14. Тријеналу керамике, Београд, Србија 2013; Друга награда на Првом међународном тријеналу керамике УНИКУМ, Национални музеј, Љубљана, Словенија 2009; Друга награда на Бијеналу керамике Београд, Кућа легата, Београд, Србија 2009; Почасна диплома на Другом интернационалном симпозијуму керамике, Наебул, Тунис 2003; Почасна диплома на Међународној изложби »Ваза за Цвијеће« Иванић Град, Хрватска 2002; Главна награда на Бијеналу керамике Београд, Галерија КЦБ, Београд, СР Југославија, 2001; Друга награда на првом међународном Тријеналу керамике „Шоља 96“ Галерија Културног Центра, Београд, СР Југославија

Од 2014 - 2016 била је селекторка међународног симпозијума "Свет керамике" Аранђеловац, Србија, а 2015 чланица међународног жирија на Тријеналу УНИКУМ - Керамика данас, Народни музеј Словеније, Љубљана, Словенија. Ауторка је више текстова у каталозима и часописима.

Њени радови се налазе у колекцијама: Музеја керамике Вестервалд, Немачка; Међународне награде уметничке керамике "ICAA Blanc de Chine", НР Кина; "Kunstlerhaus Stadttopferei Neumunster", Немачка; Голчук универзитета, Турска; Музеја примењених уметности, Београд, Србија; Народног Музеја, Аранђеловац, Србија; Градске галерије, Пиреј, Атина, Грчка; Колекцији града Небула, Тунис; Колекцији Артареа, Хрватска; Колекцији уметничке колоније Злакуса, Ужице, Србија; и другим јавним и приватним колекцијама. Живи и ради у Београду.

Самосталне изложбе:

- 2022 "Мета/литхос" Институт за нуклеарне науке Винча, Београд, Србија
- 2018 „Бомбоњера“ Галерија Степенице, Центар за културу Шуматовачка, Београд, Србија
- 2018 „Тражење врата у зиду који их нема“ Велика галерија КЦ Град-а, Београд, Србија
- 2017 „Снежана и седам смртних грехова“ Белеф, СКЦ, Београд, Србија
- 2016 „Мрежа“ Галерија Александар Алек Ђоновић, Аранђеловац, Србија
- 2014 „Извршни одбор“ Галерија Стара капетанија, Земун, Србија

- 2011 „Порцелан“ Културни центар Малбек, Брисел, Белгија
- 2009 “XIV Тријенале керамике” - Ауторска изложба Биљане Вукотић, изложба три уметнице: Лариса Ацков, Валентина Савић и Евгенија Портној Костић, Дом Омладине, Београд
- 2008 „Поетика социјализације“ изложба цртежа, Галерија Сингидунум, Београд, Србија
- 2007 „Савремени орнамент и керамика“ магистарска изложба, Дистрикт галерија, Музеј примењених уметности, Београд
- 2006 „Керамика“ са Ланом Тиквешом и Наталијом Бањац, Ликовни салон Дома Културе, Чачак
- 2005 „Ното Balsanicus“ Мала галерија УЛУПУДСА, Београд
- 2005 „Поетика Простора“, Галерија Стара Капетанија, Земун
- 2005 „Људски ресурси“ са Ланом Тиквешом и Наталијом Бањац-Мали ликовни салон - Нови Сад
- 2003. „ДАР“ (са Слађаном Данојевићем) Галерија Сингидунум, Београд
- 1999. „Раку“ (са Слађаном Данојевићем)- Мала галерија УЛУПУДС-а, Београд

Награде (избор)

- 2019. “Excellence prize” на “1st World Ceramic Teapot Competition”, Yixing, НР Кина
- 2014 Главна награда за керамику на Међународној изложби минијатуре- Мајданпек, Србија
- 2013 Откупна награда Музеја Примењене уметности на 14. Тријеналу керамике, Београд, Србија
- 2009 Друга награда на Првом међународном тријеналу керамике УНИКУМ, Национални музеј, Љубљана, Словенија
- 2009 Друга награда на Бијеналу керамике Београд, Кућа легата, Београд, Србија
- 2005 Откупна награда Секретаријата за културу града Београда, Србија
- 2003 Почасна диплома на Другом интернационалном симпозијуму керамике, Наебул, Тунис
- 2002 Почасна диплома »Ваза за Цвијеће« међународна изложба, Иванић Град Хрватска
- 2001 Главна награда, Бијенале керамике Београд, Галерија КЦБ, Београд, СР Југославија
- 1996. Друга награда на првом међународном Тријеналу керамике „Шоља 96“ Галерија Културног Центра, Београд, СР Југославија

Колективне изложбе (избор)

- Бијенале керамике Београд,, Србија, 2020, 2011,2009, 2007, 2005, 2001, 1997
- Међународно тријенале керамике УНИКУМ, Народни Музеј Словенија, 2018, 2015, 2009,
- Тријенале Керамике, Музеј примењене уметности-Београд, Суботица, Србија, 2019, 2014, 2009, 2006, 1999
- “Smart Art”, Конак кнегиње Љубице, Београд 2021
- “1st World Ceramic Teapot Competition”, Yixing, НР Кина, 2021
- “Ceramic artist Exchange-Tandem 2018”, Kunstlerhaus Stadttopferei Neumunster, Немачка
- “Bigger Picture 3- Гламораме”- Дрина галерија, Београд, Србија
- “Blanc de Chine”, Музеј Керамике Дехуа, Кина
- Радикална Мекоћа-Дрина Галерија-Београд-Србија 2018
- Ауторско -кустоска изложба „Свет Керамике 1974 - 2014“ Аранђеловац, Србија 2015
- “Westervald Preis - Keramik Europas” 2015, 2014, 2009 - Вестервалд Музеј, Хоргренцхаузен, Шлесвиг Холштајн, Немачка
- “Фигура- Скулптура у керамици”, Музеј керамике Вестервалд, Немачка 2013
- “Уметникца”, Музеј Примењене уметности, Београд 2012
- “International Mixed Exhibition”, Универзитет Ушак, Ушак, Турска 2011
- “Inside/Out 07” -Међународно бијенале керамике града Капфенберга, Аустрија 2011
- “Међународно-Бијенале Керамике”, Маниесес, Шпанија 2011
- “Designboom mart”, Недеља дизајна, Валенсија, Шпанија, 2010

- “Српски уметници” Галерија Бепо Бенковић, Херцег Нови, Црна Гора, 2006
- “II Bienal Internacional Del Mosaico Contemporaneo”, Буенос Ајрес - Аргентина, 2005
- „Интернационално бијенале керамике“ Небул, Тунис, 2003
- „Изложба балканске керамике“ Парко Елефтериас, Атина, Грчка, 2002
- 42- 43. Октобарски салон, Галерија Прогрес, Културни центар Београд, Србија, 2001, 2002
- „Logo Technis“ Изложба југословенских и грчких уметника -Градска галерија Пиреј, Атина, Грчка, 1999
- Fletcher Challenge Ceramics Awards, Окланд, Нови Зеланд, 1998
- Симпозијуми - Радионице- Колоније- Жирији: (избор)
- Предавач на Летњој школи традиционалних заната- у организацији Завичајног Музеја Књажеваца, Архео-парк Равна, Књажевац, Србија, 2022-2020
- “Ceramic artist Exchange-Tandem”, међународна уметничка резиденција, Kunstlerhaus Stadttopferei Neumunster, Немачка, 2018
- “Blanc de Chine”, Међународна уметничка резиденција, Музеј Керамике Дехуа, Кина, 2018
- Селекторка међународног симпозијума “Свет керамике” Аранђеловац, Србија, 2014-2017
- Чланица међународног жирија на Тријеналу УНИКУМ - Керамика данас, Народни музеј Словеније, Љубљана, Словенија, 2015
- Чланица жирија за доделу награда, Мајска изложба, Кућа Краља Петра, Београд, Србија, 2014
- Мајдан Арт 2014 - уметничка радионица, Мајданпек, Србија
- 3. Међународни симпозијум керамике- Голчук, Турска, 2013
- Тераторија, Белеф, Тера, Кикинда, Београд, Србија, 2012, 2009, 2008
- “Прича О”, Креативне ликовне радионице, Галерија Стара капетанија, Београд, Србија, 2011, 2010
- “Designboom mart”-Недеља дизајна, Валенсија, Шпанија, 2010
- “Art is Art- Everithing Else is Everything Else”-Радионица перформанса, Битеф театар, Београд, 2010
- Интернационални Симпозијум “Свет керамике”, Аранђеловац, Србија, 2009, 1998
- II Међународни симпозијум керамике, Небул. Тунис, 2004
- III међународна колонија уметничке керамике, Злакуса, Србија, 1998
- Ауторски текстови:
- “Космополитизам кафе- о националним инвентарима нематеријалног културног наслеђа” Валентина Савић, Нада Секулић, Смарт арт конференција, САНУ, Србија, 2021
- „Глина у руци уметника, керамика у оку посетиоца и уметност у души Аранђеловца“ Свет керамике 1974-2014, Смотра уметности “Мермер И Звуци” текст за каталог изложбе, 2015
- „Интервенција на отвореном срцу, савремени кртиор и његови сведоци“ Симпозијум Свет Керамике 2014 - текст за каталог изложбе
- „Керамика данас- УНИКУМ 2015- III Међународно тријенале керамике“ Ликовни живот - Број 148 -2015

3. Детаљна анализа уметничког пројекта кандидата

Докторски уметнички пројекат „Савремена Винча – Потенцијали концептуалних керамичких пракси - просторна инсталација” кандидаткиње мр Валентине Савић базира се на трансформацији дискурса праисторијске тематике и артефактних ознака у нови дискурс савременог визуелног изражавања. Кандидаткиња истражује употребне и скулптуралне керамичке облике и материјале праисторијске винчанске културе и редизајном форми повезује уметност, дизајн и савремене теорије у циљу формирања иновативног уметничког дела.

Резултат рада је приказан на самосталној изложби кандидаткиње у просторијама Института за нуклеарне науке „Винча“ кроз порцеланске просторне композиције у виду инсталације. Кандидаткиња је креирала итердисциплинарно дело, спој уметности и науке уз коришћење археологије, етнологије и филозофије и представила један од начина на који савремена керамика може бити иновативан ликовни потенцијал. Овај пројекат је осмишљен као рад вођен филозофијом Жила Делеза (Gilles Deleuze) и наглашава везе између занатства и уметности, уметности и дизајна, као и вредност технике и технологије у складу са поимањем естетске лепоте.

Бавећи се технолошким истраживањем, проучањем композитног порцелана са научног становишта, применила је добијене резултате у естетском и функционалном смислу правећи паралелу између керамике некада и сада.

У овом раду докторандкиња кроз савремене приказе апстрактних форми од порцелана и експерименталном, научном анализом, преиспитује праисторијске и савремене културолошке керамичке праксе истражујући функцију и форму на више нивоа, повезујући три сегмента епохе који имају заједничку тачку у Винчи, насељу у близини Београда а то су: Археолошко налазиште „Бело брдо”, Институт за нуклеарне науке „Винча“ и београдску депонију.

Кандидаткиња истраживање усмерава у три правца и испитује основе керамичких облика, техника и технологија Винчанске културе применом савремених дивергентних метода које нуди праисторијски и најсавременији концепт стваралаштва, кроз медиј керамика, релевантним материјалом који дефинише и редефинише почетак цивилизације и савремено уметничко-научно-дизајнерско стваралаштво.

Мр. Валентина Савић указује на важне корелације прошлости и садашњости, сличности и разлике две цивилизације и значајне културе ових простора.

Један од битних сегмената овог рада је испитивање композитног порцелана, инспирисана праисторијским праксама мешања глине са органским материјалима али и савременим уметничким, научним и технолошким достигнућима. Савремена проучавања композитне керамике и њених микроструктура омогућавају примену у важним областима свакодневног савременог живота, док, са друге стране, уметничке и примењене праксе нуде велики број креативних решења, концепата и пракси изводљивих у условима уметничког атељеа.

Кандидаткиња је истакла да је керамика као индустријски медиј одличан репрезент дизајна и представља идеалну базу у истраживању симулакрума и оригинала. Поред испитивања метода израде и могућности комбиновања и креирања нових композитних материјала кроз различите облике, њихову примењену и декоративну функцију, употребом декоративних ознака на винчанској керамици и њеном корелативу у виду QR кодова, праисторијски контекст се доводи у везу са савременим, који уз упозтребу кода могу бити лако тумачени.

Питање матрице и модела истражује се осмишљавањем облика, израдом модела и калуца, те мултипликацијом облика који се постављају у одређену целину. Увођењем декора, односи се усложњавају и концептуализују. У том смислу, посебан сегмент рада испитује облике, њихову примењену и декоративну функцију. Значење “винчанског писма” је еквивалент софтверу за

ишчитавање QR кодова. Дизајнирање нових керамичких облика инспирисаних артефактима праисторије поставља питање односа између артефакта, дизајна и уметности, а облик, типологија, структура и универзалност артефаката од Неолита до данас се разматра у светлу перцепције и анализе савремених уметничких пракси и дизајна.

При материјализацији објеката нагласак је на универзалности облика, концептуализацији декора и коришћењу композитног керамичко-порцеланског материјала. Ова три елемента представљају спекулативни модел при дизајнирању-уметничком извођењу склопова. Асамблажи су повезани и граде нове везе између композиција и могу бити тумачени линеарно из виже праваца, само значење рада је променљиво и у сталном процесу настајања.

Трећи правац разматра теоријски оквир проблема. Однос дизајна као процеса у тумачењу филозофије Жила Делеза кроз концепте који могу бити релевантни у процесу дизајнирања-дизајна и уметничког стваралаштва. Кандидаткиња маркира основе динамичког кретања дизајна и уметности кроз асамблаж посматран као процес и његове карактеристике “актуелизацију виртуелности”, “постајање” и “догађај”.

У овом пројекту, оквир дизајнирања је керамика коју варирамо кроз стварање безграничних, хетерогених, продуктивних и иновативних веза, мапирајући их у асамблаж. Ови концепти и процеси представљају алате у методологији, техници и теорији дизајна са прапочетком у медијуму керамике.

Керамика се анализира из перспективе посматрања објекта помоћу објекта од којег се рефлектује, чиме се истражују могућности превазилажења граница изражавања формирањем концептуалних керамичких склопова – асамблажа.

Облик, типологија, структура и универзалност дизајна артефаката од неолита до данас се разматра кроз перцепције и анализе савремених уметничких пракси и дизајна у односу на праисторијски контекст: Џеф Кунс – Однос јавног и интимног, Марина Абрамовић – Поглед фигурине и Ај Вејвеј – чинија у руци.

Функционална, материјална и културолошка анализа праисторијских – винчанских облика и веза са савременом керамиком у извођењу радова у керамици даље нуди вишесмерно посматрање објеката. Оваква поставка рада почиње од структуре, хијерархије, категоризације и типологије, креће се ка сложенем преплитању уметничко-дизајнерских поља која уводе посматрача у амбијенталну просторну инсталацију коју свако од посматрача може да разуме и доживи на свој начин. Посебан допринос је измештање овакве инсталације из очекиваних галеријских и музејских простора у просторије Института за нуклеарне науке „Винча“ са научном публиком у највећем броју посетиоца.

4. Оцена остварених резултата

Комисија сматра да је докторски уметнички пројекат „Савремена Винча – Потенцијали концептуалних керамичких пракси – просторна инсталација” идејно и аналитички разрађен ликовни проблем са опсежним уметничко-истраживачким радом који даје неспоран допринос на пољу примењене уметности и дизајна.

Кандидаткиња је у писаном делу пројекта приказала детаљно испитивање у више категорија, у правцима који доводе у везу праисторијске регистре са савременим наративима и контекстом који за резултат има израду керамичког асамблажа састављеног од неколико мањих композиција које се могу „читати“ одвојено, заједно или појединачно.

Кандидаткиња је од основне поставке рада, формалистичке типологије и поделе пронађених винчанских неолитских керамичких артефаката, користећи асамблажирање као процес близак дизајну, овом случају дизајну керамике, варирала облике и мапирала битне сегменте рада како би коришћењем прошлости у раду са исконским материјалом – глином, довела у питање разумевање историјских, културних и уметничких вредности ствараоца и аудиторijума, померила границе медија и створила иновативно дело.

5. Критички осврт Комисије

Кандидаткиња је кроз пројекат „Савремена Винча – Потенцијали концептуалних керамичких пракси – просторна инсталација” заокружила дугогодишње бављење мултимедијалном уметношћу. У изради сложеног ликовног дела, убедљиво обједињује ликовни, антропоски, етнологски и научни садржај, њен рад је приказ усклађености предмета истраживања са основним појмовима и хипотезом и изворима података. У писаном и практичном раду је користила теоријско-емпиријску методу са основом у методи типологизације, апстракције и конкретизације, квалитативну анализу и општенаучну методу моделовања.

Темељ у основи рада је археолошка формалистичка типологија и поделе/класификација пронађених винчанских неолитских керамичких артефаката.

Кроз задате и изабране археолошке артефакте које кандидаткиња анализира и редизајнира у нове просторне композиције, ствара сложени асамблаж порцеланских форми и ликовним наративом интегрише основне постулате технологије и имплементира савремени дизајн користећи осим порцелана и друге материјале. Иако сасвим апстраховане, изведене форме имају неколико варијација декора - QRкод за ишчитавање и детаљан приказ оригиналне и редизајниране форме, класичне винчарске декоративне елементе, SF ликовне налик аватару или алтер-егу, органско-флоралне мотиве, течно злато за порцелан и црвене нити. Посматрајући порцеланске композиције, посматрач бива увучен у савремену Винчу, једно могуће тумачење цивилизације и културе чије постојање и присуство осећамо и данас.

Кристећи прошлост у раду са исконским материјалом – глином, кандидаткиња доводи у питање разумевање историјских, културних и уметничких вредности ствараоца и аудиторijума, помера границе медија и ствара иновативно дело.

Комисија истиче аутентичност простора у коме је наведено дело приказано за јавност, у просторијама Института за нуклеарне науке „Винча“ и на тај начин додатну интеграцију науке и уметности, што је резултат детаљних истраживања материјала за рад и експеримената вршених у лабораторијама Института, са циљем подршке овом докторском уметничком пројекту.

6. Закључак са образложењем доприноса пројекта уметности

Канткиња мр. Валентина Савић је израдом докторског уметничког пројекта „Савремена Винча – Потенцијали концептуалних керамичких пракси – просторна инсталација” демонстрирала завидан ниво познавања свих потребних вештина за успешну реализацију сложеног ликовног дела. Резултати истраживања и уметничко-истраживачки допринос уметничко-истраживачког рада указују на професионалну компетентност и високу уметничку способност да се задата проблематика реши професионално, студиозно и продукцијски на високом техничком нивоу.

Комисија закључује да је у питању иновативан, јединствен и оригиналан пројекат у циљу популаризације савремене керамике који ће широј академској и научној јавности приближи аспекте керамике као дисциплину која спаја науку и технологију, уметност и дизајн, указује на савремено тумачење праисторијског наслеђа керамике Винчанске културе и на могуће потенцијале савремене контекстуализације керамике у локалној заједници мапирајући изградњу могућих нових друштвених и ликовних простора.

Кандидаткиња је отворила нова поглавља за иновативно формирање интерпретација општих места, праисторијских и савремених догађаја који пружају нове чињенице, значења и знања у уметничким, археолошким, технолошким, етнолошким и антрополошким истраживањима и указује на могуће повезивање керамике са, на први поглед, немогуће повезивим савременим концептима.

Комисија предлаже Наставно уметничком већу Факултета примењених уметности у Београду и Сенату Универзитета уметности у Београду да прихвати извештај и покрене процедуру за јавну одбрану докторског уметничког пројекта „Савремена Винча – Потенцијали концептуалних керамичких пракси – просторна инсталација” кандидаткиње мр. Валентине Савић.

ЧЛАНОВИ КОМИСИЈЕ

др ум. Љубица Јоцић Кнежевић, ванр. проф. ФПУ

Горан Чпајак, ред. проф. ФПУ у Београду

Гордана Петровић, ред. проф. ФПУ у Београду

др ум. Јулијана Протић, ванр. проф. ФПУ

др ум. Симонида Рајчевић, ванр. проф. ФЛУ